

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุป ขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แตกต่างกัน
3. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวคิดจากการวิจัยของ โจน ยังละออ (2540 : 5) และวนิดา กุศลสุวรรณ (2545 : 5) โดยมุ่งศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู
- 1.2 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู
- 1.3 ด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 203 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,747 คน รวมทั้งสิ้น 2,950 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 203 โรงเรียน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 469 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 สถานภาพ ได้แก่

1) ผู้บริหาร

2) ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน ได้แก่

1) โรงเรียนขนาดเล็ก

2) โรงเรียนขนาดกลาง

3) โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู

3.2.2 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู

3.2.3 ด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

3.2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.2.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
4. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณาตามขนาดของ โรงเรียน พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู ด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อย คือ ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

2.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการสนับสนุนส่งเสริมวิชาชีพแก่ครู และด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ปรากฏดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 1 พิจารณาจากประเด็นที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้ 1. ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ทันสมัยและหลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน 2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน 3. ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน 4. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแก่ครูอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และ 5. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 1 มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากว่า
 การนิเทศภายในโรงเรียนถือว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนภายใน
 โรงเรียน ในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อ
 คุณภาพของนักเรียน ดังที่ โจน ยังละออ (2540 : 10) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นการ
 ปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรใน โรงเรียน โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการนิเทศ
 ภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนของแต่ละ
 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 1 ต่างให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน
 นิเทศภายในเพื่อให้ผลแห่งการนิเทศหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการนิเทศ นำไปสู่การปรับปรุง
 เปลี่ยนแปลง และพัฒนาระบบงานต่าง ๆ ภายใน โรงเรียน ความสามารถด้านการปฏิบัติงานของ
 ครูผู้สอนทั้งงานในหน้าที่การสอนหรืองานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพ
 ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถปฏิบัติตน
 ให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานด้านการทำวิจัย
 ในชั้นเรียนซึ่ง พบว่า เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างมีความคิดเห็นร่วมกันว่า
 โรงเรียนสามารถดำเนินการได้อยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จดังกล่าวนี้ มี
 ผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการหลาย ๆ อย่างส่งเสริมและสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้บริหารให้
 ความสำคัญกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะ
 ของการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง
 ซึ่งผลแห่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน
 นิเทศภายใน โรงเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรยา วิริยะพันธ์ (2547 :
 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาทของครูในการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาอุดรธานี เขต 1 และพบว่า บทบาทของครูในกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน อยู่ใน
 ระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร ไตรศिला (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการนิเทศ
 ภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 และ
 พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัญญา พลเรือง (2548 :
 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2
 และพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่า การดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายใน
 โรงเรียนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้
 เนื่องจากว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ซึ่งมุ่ง
 เจาะลึกลงไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู รวมทั้งการ
 พัฒนางานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนโดยตรง ขณะเดียวกันการนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยแก้ปัญหา
 การเรียนการสอนและพัฒนางานในโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ด้วยการช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากผู้บริหาร
 และครูผู้สอนมีความรู้ ความชำนาญและมีประสบการณ์สูงในโรงเรียน ส่งผลให้การเรียนการสอน
 และการพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. 2543 : 2) ซึ่งความสำคัญดังกล่าวนี้ ทำให้
 โรงเรียนถึงแม้จะได้ชื่อว่าเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยตรงด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อ
 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้และอยู่ในสังคมได้อย่างมี
 ความสุข โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น การใช้สื่อและ
 เทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัย การใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
 รวมไปถึงการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการ
 สอนเพื่อถ่ายทอดความรู้และทักษะสำคัญจำเป็นให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน
 ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในขณะเดียวกัน โรงเรียนแต่ละแห่งก็ยังให้ความสำคัญกับ
 การดำเนินงานนิเทศภายในเพื่อเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการจัดการ
 เรียนการสอนของครูผู้สอนว่าสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวทางแห่งการปฏิรูปการศึกษา
 มาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา หรือสภาพความต้องการของท้องถิ่น
 มากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผล
 แห่งการดำเนินงานดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนแต่ละแห่งมีความคิดเห็นว่
 การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สามารถดำเนินการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของสุรชัย สมสวัสดิ์ (บทคัดย่อ : 2547) ที่ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายใน
 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามลฑล เขต 1 และพบว่า ข้าราชการครู จำแนกตามขนาด
 โรงเรียนแต่ละขนาดมีความคิดเห็นว่โรงเรียนมีการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรรยา วิริยะพันธ์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาท
 ของครูในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี เขต 1 และ
 พบว่า บทบาทของครูในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนอยู่ใน
 ระดับมาก เช่นเดียวกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศ
 ภายในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารกับครูผู้สอนถึงแม้จะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปในด้านของการปฏิบัติงาน แต่ด้วยความทั้งสองฝ่ายต่างก็มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่คุณภาพและศักยภาพด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้ง โรงเรียนต้องเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอกและการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ ดังนั้นบทบาทด้านการบริหารภาระงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพหรือการกำหนดแนวทางและนโยบายให้ครูผู้สอน ได้นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลเป็นรูปธรรมมากที่สุด จึงเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการควบคู่กันไปตลอดเวลา ขณะเดียวกันการดำเนินงานนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้หรือการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน ทั้งงานด้านการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายของครูผู้สอนแต่ละคน โดยผู้บริหารรวมไปถึงครูผู้สอนซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนภายในโรงเรียน หรือแม้กระทั่งการนิเทศผลการปฏิบัติงานระหว่างเพื่อนครูด้วยกันเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมากำหนดเป็นแนวทางประกอบการปรับปรุงและพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพหรือให้ครูผู้สอนได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมีความสามารถด้านการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และรายวิชาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก็ถือเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง que ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญและต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ สม่่าเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลาเช่นเดียวกัน ดังที่ ชมพูทิพย์ ธรรมโสภณ (2537 : 14) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ภายใต้การนำของผู้บริหาร โรงเรียนในอนาคตจะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จนบุคลากรทุกฝ่ายสามารถนำตนเองในการปฏิบัติงานได้และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้ายคือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวนี้ทำให้ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้ตระหนักถึงและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานนิเทศภายใน จนทำให้ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัชย์ สมสวัสดิ์ (บทคัดย่อ : 2547) ที่ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลย เขต 1 และพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามสภาพและขนาดโรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัญญา พลเรือง (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 2 และพบว่า เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่พึงประสงค์และการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของผู้บริหารกับครูผู้สอน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ประเด็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ให้ความสำคัญและเห็นว่าโรงเรียนแต่ละแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้ระบบงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ทันสมัยและหลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน การส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน การจัดให้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแก่ครูอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โฉน ยังละออง (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในได้ดำเนินงานนิเทศภายในและให้ข้อเสนอแนะว่า การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มควรใช้การวางแผนการปฏิบัติงานการแก้ปัญหาาร่วมกัน และการกำหนดเป้าหมายในการทำงานของกลุ่มเพื่อเป็นการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานเพื่อจะช่วยให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร ไตรศิตา (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 1 และพบว่า มี ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ควรจัดอบรมสัมมนาในการนิเทศภายในให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศให้เข้าใจ มีการระดมความคิดเห็นวางแผนร่วมกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขจรศักดิ์ สิริอาสา (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 และพบว่า มีข้อเสนอแนะ ในการดำเนินกิจกรรมนิเทศภายใน โรงเรียน ว่า ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ การอบรมให้ความรู้ในเรื่องการสร้างสื่อ เครื่องมือนิเทศ และในด้านการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและมีการนิเทศติดตาม โครงการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียน มีความตื่นตัวในการพัฒนางานของโรงเรียนให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายใน โดยการเป็นผู้นำที่ดีและให้การสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนของแต่ละโรงเรียนควรให้ความสำคัญและเสียสละเวลาเพื่อให้การดำเนินงานนิเทศภายในบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้คณะครูในโรงเรียนตื่นตัวในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.5 ควรมีการประเมินผลการเตรียมงานนิเทศภายใน เพื่อให้เกิดความพร้อมมากที่สุดก่อนดำเนินงานนิเทศภายใน ตลอดจนจะช่วยให้ลดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน อันจะส่งผลให้การดำเนินงานนิเทศภายในประสบผลสำเร็จ

1.6 ควรมีการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานนิเทศภายในในครั้งต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานนิเทศภายในสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตรงจุดยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.2 ควรมีการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน โรงเรียนที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน